



Hospodaření pojišťoven

Ing. František Řezáč, Ph.D.
Masarykova univerzita

Hospodaření komerční pojišťovny

- ❑ **Hospodaření komerční pojišťovny** se realizuje obdobným způsobem jako u ostatních podnikatelských subjektů s přihlédnutím ke specifickým odvětví pojišťovnictví.
- ❑ I zde se setkáváme s vymezením **hospodářského výsledku** na bázi výnosů a nákladů a používáme obdobné výkazy tj. rozvahu, výkaz zisků a ztrát, resp. přílohu, ve kterých se odráží výsledky hospodaření komerční pojišťovny.

Bliže viz PE, s. 91

Výnosy pojišťovny

- ❑ Výnosy představují kategorii výstupů v podobě výsledků z hospodářské činnosti podniku, určených k prodeji.
- ❑ Na účtech **účetové třídy 6 – Výnosy** se účtuje o všech výnosech, které vznikly z pojišťovací a zajišťovací, případně ostatní činnosti pojišťovny a u kterých se uplatňuje v zásadě účelové členění výnosů podle předmětu činnosti pojišťovny, tj. neživotní pojištění, životní pojištění a ostatní činnosti.
- ❑ Výnos vzniká okamžikem vystavení faktury, příjem až jejím proplacením.

Bliže viz PE, s. 91

Položky výnosů

- pojistné – běžně placené pojistné (placené v dohodnutých pojistných obdobích), jednorázově placené pojistné,
- výnosy z finančního umístění technických rezerv,
- zajistné (aktivní zajištění),
- provize ze zajištění (v případě pasivního zajištění),
- přijatý rozdíl pojistného plnění od zajištětele,
- regresy z pojistných plnění,
- poplatky z prodlení platby pojistného,
- výnosy z prodeje hmotného a nehmotného majetku,
- úroky z depozit uložených v bankách,
- ostatní.

Bližší viz PE, s. 91

Struktura výnosů

Příklad struktury výnosů u začínající pojišťovny:

Pojistné (80 – 90 %)	Ostatní (10 – 20 %)
Výnosy Celkem	

Příklad struktury výnosů u pojišťovny s rozsáhlým pojistným kmenem:

Pojistné	Výnosy z finančního umístění	Ostatní
Výnosy celkem		

Náklady pojišťovny

- ❑ Náklady představují kategorii vstupů hospodářských prostředků a práce do procesu výroby výrobků, prodeje zboží nebo poskytování služeb.
- ❑ Na účtech **úctové třídy 5 – Náklady** se účtuje o všech nákladech, které vznikly z pojišťovací a zajišťovací, případně ostatní činnosti pojišťovny a u kterých se uplatňuje v zásadě účelové členění hlavně na neživotní pojištění a životní pojištění.
- ❑ Náklad vzniká okamžikem vystavení faktury, výdaj až jejím proplacením.
- ❑ **Náklady** můžeme **podle účelu dělit** na:
 - část pojistně-technickou (technické rezervy),
 - část pojistných plnění,
 - část správních nákladů.

Bližší viz PE, s. 92

Položky nákladů

Náklady na pojistná plnění (PPL)

Představují smluvní závazky pojišťovny vůči pojištěnému nebo „třetím“ osobám:

- přímé, případně následné škody na zdraví a majetku,
- šetření pojistných událostí,
- poplatky za znalecké posudky,
- poplatky za soudní jednání.

Bližší viz PE, s. 92

Položky nákladů

Vlastní náklady (NV)

☐ náklady na vznik pojištění:

- tvorba produktů,
- tisk návrh pojistek a pojistných smluv,
- tisk ostatních tiskopisů,
- reklama a propagace;

☐ náklady na obchodní činnost:

- tvorba obchodní sítě,
- tvorba metodických pomůcek a sazebníků,
- školení pojišťovacích agentů a pojišťovacích makléřů;

Blíže viz PE, s. 92

Položky nákladů

☐ náklady na likvidační službu:

- výběr a školení pracovníků likvidační služby,
- tvorba metodických pomůcek;

☐ náklady na provozní činnost:

- správa pojištění (taxace návrh pojistek, intervence pro neplacení pojistného, archivace pojistných smluv apod.),
- informační činnost (hardware, software),
- správa majetku;

☐ náklady na řízení společnosti.

Bliže viz PE, s. 92 - 93

Náklady pobočky (agentury)

- mzdy a provize,
- nábor pojišťovacích agentů,
- cestovní náhrady,
- provoz služebních vozidel (odpisy, PHM, údržba),
- nájemné,
- provoz telefonů, faxů a mobilních telefonů,
- internet, intranet, e-mail,
- poštovné,
- kancelářské potřeby,
- nákup drobného hmotného investičního majetku,
- reklama a propagace.

Bliže viz PE, s. 93

Struktura nákladů

Příklad struktury nákladů:

Pojistná plnění (70 – 80%)	Vlastní náklady (20 – 30%)
Náklady celkem	

Vztah mezi výnosy a náklady:

Výnosy	
Náklady	Zisk

Hospodářský výsledek

- ❑ **Hospodářský výsledek** účetní jednotky je důležitým ukazatelem úrovně jejího hospodaření.
- ❑ Zjišťuje se ze zůstatků účtových tříd **5 – Náklady** a **6 – Výnosy**.
- ❑ Skladba těchto účtových tříd umožňuje zjištění hospodářského výsledku v rozdělení na výsledek – **provozní, finanční a mimořádný**.
- ❑ Součet provozního a finančního výsledku považujeme za hospodářský výsledek běžné činnosti účetní jednotky.
- ❑ Hospodářský výsledek **před zdaněním** se zjistí jako rozdíl výnosů a nákladů, mimo účtu o dani z příjmu.
- ❑ Hospodářský výsledek **po zdanění** – účetní **zisk** nebo **ztráta** – se zjistí jako rozdíl výnosů a nákladů.

Bliže viz PE, s. 93 - 94

Hospodářský výsledek

- ❑ **Daňová povinnost** účetní jednotky vyplývající ze zákona o dani z příjmu se považuje za tzv. **daňový základ** evidovaný v účtové třídě 5 – Náklady.
- ❑ **Daň se vypočte** podle zákonné sazby ze zjištěného daňového základu, a to v rozdělení na daň z příjmů běžné činnosti a daň z příjmů mimořádné činnosti.
- ❑ **Uzávěrka** – představuje uzavírání účetních knih. Koncem kalendářního roku, po zaúčtování všech účetních případů vyplývajících z běžné činnosti se provádí přezkoušení správnosti a úplnosti údajů zaúčtovaných do účetních knih běžného období.
- ❑ **Účetní závěrka** – představuje číselné údaje o stavu a struktuře majetku, závazků a kapitálu, o struktuře nákladů, výnosů a o dosaženém hospodářském výsledku v předepsaném členění. Tvoří ji rozvaha, výkaz zisku a ztrát a příloha.

Bližší viz PE, s. 94

Rozvaha

Aktiva	Pasiva
Dlouhodobý nehmotný majetek Finanční umístění (investice) Pohledávky (dlužníci) Ostatní aktiva Přechodné účty aktiv	Vlastní kapitál Technické rezervy Rezervy na ostatní rizika a ztráty Depozita při pasivním zajištění Závazky (věřitelé) Přechodné účty pasiv Nerozdělený zisk minulého období Zisk běžného účetního období
Aktiva celkem	Pasiva celkem

Bliže viz PE, s. 94

Výkaz zisku a ztráty

Technický účet k neživotnímu pojištění	Technický účet k životnímu pojištění	Netechnický účet
Zasloužené pojistné Výnosy z fin. umístění Ostatní technické výnosy Náklady na pojistná plnění Změny stavu TR Prémie a slevy Provozní náklady Změna stavu vyrovnávací rezervy Výsledek TU k NP	Zasloužené pojistné Výnosy z fin. umístění Přírůstky fin. umístění Ostatní technické výnosy Náklady na pojistná plnění Změna stavu TR Prémie a slevy Provozní náklady Náklady na fin. umístění Úbytky hodnoty fin. umístění Ostatní technické náklady Výsledek TU k ZP	Výsledek TU k NP Výsledek TU k ZP Výnosy z fin. umístění Náklady na fin. umístění Ostatní výnosy Ostatní náklady Daň z příjmu z běžné činnosti Zisk nebo ztráta po zdanění Mimořádné výnosy Mimořádné náklady Mimořádný zisk nebo ztráta Daň z příjmů z mimořádné činnosti Ostatní daně Zisk nebo ztráta za účetní období - HV

Struktura hospodářského výsledku

Druh hospodářského výsledku	Vyčíslení hospodářského výsledku
Hospodářský výsledek z běžné (pojišťovací) činnosti	Výsledek technického účtu k neživotnímu pojištění Výsledek technického účtu k životnímu pojištění
Hospodářský výsledek finanční	Výsledek netechnického účtu
Mimořádný hospodářský výsledek	Mimořádné výnosy Mimořádné náklady
Hospodářský výsledek před zdaněním	Ostatní výnosy Ostatní náklady
Hospodářský výsledek po zdanění	Daň z příjmů z běžné činnosti
Hospodářský výsledek za účetní období	Daň z příjmů z mimořádné činnosti Ostatní daně a poplatky

Výroční zpráva

- ❑ úvodní slovo představitelů společnosti (předseda představenstva, ředitel společnosti),
- ❑ základní charakteristika společnosti,
- ❑ složení představenstva a dozorčí rady,
- ❑ organizační struktura společnosti,
- ❑ zpráva představenstva o činnosti komerční pojišťovny a finanční situaci společnosti,
- ❑ zpráva dozorčí rady,
- ❑ vyjádření auditora,
- ❑ přehledy (rozvaha, výkaz zisků a ztrát a přílohy účetní závěrky)
- ❑ adresář poboček a obchodních zastoupení.

Příloha

- ❑ formální uspořádání přílohy je poměrně volné,
- ❑ příloha má být předložena ve formě tabulek nebo popisným způsobem zajišťujícím přehlednost a srozumitelnost předkládaných informací,
- ❑ pokud to jejich obsah umožňuje, je třeba čerpat údaje pro přílohu v zásadě z účetních písemností.